

Universal Declaration of Human Rights - Gagauz

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki Insan hakları merkezi

Basılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tannması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnää usuluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêêr insannun üzünü, hem ani ölä bir dünnää kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestli hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzum korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzum halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklarını insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinä hem da adamnarın karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotial ilerlemesine yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktä yaşamak koşullarını üleştirmeä; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilər, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmısı bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirir bu Insan Hakların Cümlä Deklaraıtyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzum özensinnär çözmää hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraıtyayı savaşınnar aydınlatmakla hem üüretmeklän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naıonal hem halklararası progresiv işlärän onnarın tanıtırılmasına hem tamannanmasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzum biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lââzum olsun hepsi bu Deklaraŧiyada bildirilân haklar hem serbestliklär, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil lââzum yapılsun hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakınnı mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakkı var.

Yazı 4

Kimsey diil lââzum tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lââzum zeetlensin, zorlaştırılsun yada cezalandırılsun zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakkı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakkı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsini insannarın birtakım hakkı var bu Deklaraŧiyayı bozan diskriminaŧiyadan hem bölä diskriminaŧiya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanuu hakkı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer konstituŧiya ya kanon tarafından ona verilân haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansun, tutulsun yada erindän kaldırılsun.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmek için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadını göstermek için var hakkı, cümlä birtakımlık temelindä, istemäa onun daavası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

1. Herbir kabaatlı bulunan insanın hakkı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hert türlü korunma kolaylı verilmediysä.

2. Kimsey yok nasıl cezalandırılsın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması içiu yada yapmaması için, eer yapıldı zamanda o cürüm naŧional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışulsun kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun eviüä, onun Yazışma saklıluna yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var haki kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

- 1. Herbir insanın var haki serbest er diıştırmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.*
- 2. Herbir insanın var haki çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmää memleketinä.*

Yazı 14

- 1. Herbir insanın var haki sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.*
- 2. Bu hak yok nasıl kullanılsun, eer sıkıştırma yapılsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem prinçiplerinä karşı gidän işlär için.*

Yazı 15

- 1. Herbir insanın var vatandaşlık haki.*
- 2. Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlı yada onun haki kendi vatandaşlını diıştırmää.*

Yazı 16

- 1. Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var haki, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kumaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayırılarkan.*
- 2. Evleümäk olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllunnan.*
- 3. Aylä— cümleinin bir natural hem ana kısmı hem onun var haki cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.*

Yazı 17

- 1. Herbir insanın var haki mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.*
- 2. Kimseyin elindän zakonsuz mal diil läüzün alınsın.*

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli diışünmäk, üz hem din haki; bu haka girer serbestlik diıştırmää kendi diuini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına eki başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var haki serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

- 1. Herbir insanın var haki uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.*

2. Kimseyi yok nasıl zorlaşturmaa girsiu nesoy-sa kuruluşa (asotiatieyă).

Yazı 21

- 1. Herbir insanun var haki pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşlann aracılunnan.*
- 2. Herbir insanun var birtakım haki kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.*
- 3. Halkın isteyiş läüzüm olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazum belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları läüzüm yapılsunnar universal hem birtakım seçim hakınnan, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanun serbestliini koruyan formalarlan.*

Yazı 22

Herbir insanun, cümlä azası olduu için, haki var sotal yardımına hem onun saygılun yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için läüzüm olan ekonomika, soşial hem kultura hakların gerçekleştirmesinä national yardımınarı hem milletlärarası işbirlüi yolunnar hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

- 1. Herbir insanun var haki çalışmaa, serbestli iş ayurmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.*
- 2. Herbir insanun var haki hiçbir ayırıntısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.*
- 3. Herbir çalışan insanun var haki almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, läüzüm olduynan, eklener başka sotal yardımınarı.*
- 4. Herbir insanun var haki kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.*

Yazı 24

Herbir insanun var haki dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akılca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinına (otpuskaya).

Yazı 25

- 1. Herbir insanun var haki ölä yaşamak uuruna, bu suraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem läüzüm olan soşial izmetleri, angısı läüzüm olër korumaa saalunı hem varlunı, kendisinin hem aylesinin, hem haki yardımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtärlük yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.*
- 2. Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım haki. Hepsi uşaklar, duuan evlilikä ya evlilik dısında, läüzüm kabletsinnär birtakım sotal yardımı.*

Yazı 26

- 1. Herbir insanun var üürenmäk haki. En az başlantı hem genel üürenmäk läüzüm olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmäk läüzüm olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol läüzüm açık olsun herkezinä, üüsek üürenmäk tä läüzüm hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.*
- 2. Üürenmäk läüzüm ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büük saygılanmasına. Üürenmäk läüzüm yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsun hepsi mületlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.*

3. Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmāk forması ayırmaa.

Yazı 27

1. Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümnenin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesinde hem faydalanmaa onun hayırlarınnan.

2. Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan ouun yaptı bilim, literatūra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soĭial hem halklararası düzenä, ağısında bütün haklar hem serbestliklä, sıralanan bu Deklaraĭiyada, gerçek olabileceklär.

Yazı 29

1. Herbir insanın cümlä karşısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.

2. Haklarını hem serbestliklerini gerçekleştirärkän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, ağısı kanona göre uygulanmış saade neetlän gerçekleştirmää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.

3. Bu hakların hem serbestliklerin gerçekleştirilmesi hiçbirtürlü diil läüzum aykırı ğitsin Birleşmiş Milletlär Kurulun neetlerinä hem prinĭiplerinä.

Yazı 30

Bu Deklaraĭiyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayırı kişilerä veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, ağısı önnendiriler bu Deklaraĭiyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmää.
